

אלו נערות פרק שלישי כתובות

לב.

עין משפט נר מצוה

יא ח מ"י פ"ב מהלכות נערה הלכה יא טור אה"ע סימן קנ"ו:
יב ב מ"י פ"ב מהל' חובל ומזיק הל' ד ופ"ב מהל' נערה הל' יא טור שם עוש"ע ח"מ סי' מב סעף ז':
ג ב מ"י פ"ב מהל' נערה הל"א סעף עטין ע טור אה"ע שם:
כא ד מ"י פ"ב מהל' נערה הלכה ד סעף עטין קי טור ח"מ סי' נח:

תוספות ר"ד

אמר עולא ל"ק כאן באחורו נערה כאן באחורו בגורת אחורו דאיכא קנס משלם ולא ל"ק. בגורת דליכא קנס ל"ק פי' המורה מתני' דהכא בנערה. ומתני' דמכות בבגורת. אלמא קסבר עולא כל היכא דאיכא ממונ' ומלקות ממונא משלם מילקי לא ל"ק ודגמיר לה מחובל בחבירו ומעדים זוממין דממונא וממונא משלם כדכתיב רק חובל בחבירו איכא מלקות בלא יוסף פנ יוסף. וממונא משלם כדכתיב רק נמי עדים זוממין נמי (במה) מצוין דאיכא ממונ' דכארס זמם ומלקות מלא תענה:

וקיימא לן דאינו לוקה ומשלים. נראה לר"י דלא פריך אמתני' דהתם אמאי לוקה דהא פשיטא דמשכחת לה מלקות בלא קנס כגון בזוגת ומפוחה או בעולה אלא אמתניתי קשיא ליה אמאי משלם קנס כיון דליכא מלקות ואפילו בלא אחרו ביה מניין למימר דס"ד דמקשה דחייבי מלקות שוגגים פטורים מן התשלומין ומשני עולא דמתניתי אפילו בהתרו זו דממונא משלם ולא ל"ק ורבי יוחנן משני דמייירי בלא התרו זו ואילו לטעמיה דלית ביה דחייבי מלקות שוגגים חייבין בתשלומין: **דאין** לוקה ומשלים. תימה דפ"ק דמכות (דף ד: וס) משמע דבקנס לוקה ומשלים דקאמר אפלוגתא דר' מאיר ורבינ' דמעדיין אנו בלא שפוני שחייב לחבירו מאתים וזו בשלמא רבנן כי טעמייהו משום רשעה אחת כו' אלא ר"מ מ"ט גמר ממונא שם רע מה למנויא שם רע שכן קנס קסבר ר"מ עדים זוממין נמי קנסא משמע דלרבנן לא ילפינן ממונא שם רע משום דסברי דעדים זוממין ממונא אכל קנסא ילפינן שפיר ממונא שם רע דלוקה ומשלים ועולא גופיה דדחיק הכא לשנויי כאן בלחומי נערה הוא דמסיק התם הכי וליכא למימר דמבזושת ופגם שכן ממונא פריך דהא דממשני כאן בלחומי נערה משמע דלאו מבזושת ופגם פריך דל"כ לא הוה משני מידי וי"ל כיון דלרבנן דר' מאיר עדים זוממין לאו קנסא הוא ולכך לא ילפינן ממונא שם רע אלא אין לוקין ומשלמין מכדי רשעתו דהשתא לית לן למילק' בכל דוכתינן מעדים זוממין ולא ממונא שם רע דכל מלקות ילפינן ממלקות דעדים זוממין דסמין ליה לאו דחסימה דארבעים יכנו בעדים זוממין כתיב ולפי שמופרש בהן מלקות ילפינן כולהו דלאו דליהו דומין ללאו דחסימה דסמין ליה וכי הכי דעדים זוממין אין לוקין ומשלמין בכל ענין זין בממונא זין בקנס דמקרא מלא דבר הכתוב כדי רשעתו משום רשעה אחת אחת מחייבו כו' אפילו נתחייבו קנס כגון בשעה שהעידו טבחו או מכרו שור של גניבה הם או אחרים שבזילם הכי נמי בכל מלקות ועוד מילין ריב"ז דרבנן נמי מלו סברי דעדים זוממין קנסא ומ"מ לא ילפינן ממונא שם רע משום דכדי רשעתו משמע בממונא ומלקות אכל לר"מ משום שם רע אב דמונא שם רע מוקי כדי רשעתו למיתה ומלקות ומפיק ליה ממשעותיה אי נמי טעמא דרבנן כדמפרש בירושלמי דמונא שם רע

ממני בלחומי נערה. דליכא קנס וקצירה ליה דממונא משלם ולא ל"ק והיה למכות בזוגת דאין לה קנס: **בזושה ופגם**. דגבי קנס הוא דבעינן נערה אכל בזושת ממונא הוא: **ופגם**. כאלו היא שפחה נמכרת בשוק כמה פיסחה מדמיה להשיאה לעבד שיש לרבו קורת רוח היינו כדלקמן (דף מ: ו) והא בזוגת נמי איכא: **בזושה**. שאין לה בזושת דמיים למכור בשוק נמי אין לה: והא **איכא לערא**. דהכי תנן במתניתין ט' עליו האונס שנותן את הנער: **במפוחה**. דאין לה לער כדאמר' לקמן בפירקין (ד' לט: ו) פקחות שבהן אומרות מפוחה אין לה לער: **בניסומה**. שקנסה ובזושה ופגמה שלה: **ומפוחה**. כיון שהכל שלה אין כאן חיוב ממונא דהא עבדא מדעתה ואחילי אחלה גביה: **שטעה לא גרסי**. דבפקחות נמי אין שום חיוב ממונא במפוחה ונימוח: **קסבר עולא**. דלוקי מתני' דמכות בזוגת ולא אוקמה למתני' דהכא בשלל התרו זו שמעת מינה אפי' אחרו ביה נמי ממונא משלם ולא ל"ק: **חובל בחבירו**. איכא מלקות דלא יוסף (דברים כה) וממונא משלם כדכתיב (שמות כה) שבתו יתן ואפילו אחרו ביה נמי מרבי ליה לקמן בשמעתינן בזהויה לתשלומין: מה לנובל **בחבירו**. דין הוא לידון בממונא שהוא חמור ממלקות שכן יש בו חומר אחר: **שחייב בחמשה דברים**. נזק לער ריפוי שבת ובזושת: ואי ממונא לקולא הוא. וא"ת ממונא קל מן המלקות ואין זו תשובה שהשזנו ד"כ בשלמא מה זה שחמור להתחייב בחמשה דברים נדון בקלה שבשני חייבין שבהן ק"ו לשאר חייבי ממונא הקלין שידונו בממונא הקל איכא למיפרך מה לחובל בחבירו שכן

הותר מכללו כ"ד דיתן רשות לז"ד להלקותו תאמר בשאר חייבי ממונא כגון קנס דלונס ומפחה שלל הותרו מכללן כ"ד: **אלא גמר מעדים זוממין**. כדכתיב **ממונא**. דכאשר זוממין: **ומלקות**. דלא תענה: **ממונא משלם**. לקמן יל"ק לה בשמעתינן: **שכן אין לריכין התראה**. וענשין בזמיתה או במלקות או בממונא ודין הוא שידונו בחמורה כי איכא תרתי: **ואי ממונא קולא הוא**. אלא שכתב בהן ז' הקל ודין הוא שידונו בקלה: **שכן לא עשו משעה**. אלא כדזכרנו בעלמא מיעשני: **מסרויהו**. כי פרכת מה לחובל בחבירו שכן חייב בחמשה דברים עדים זוממין ויכחו מה לעדים זוממין שכן אין לריכין התראה חובל יוכיח וחזר הדין: תחת

חידוש הוא דבזיבור גרידא מייחייב דלע"ג דעדים זוממין נמי בזיבוריהו מייחייב מ"מ לא הוה חידוש כולי האי דע"י דבורים היה נפסק אכל דמונא שם רע לא איתעבד מעשה דבזבורי אלא ע"י עדים וכן משמע לקמן (דף נה:) דאפילו עדים זוממין קנסא אין לוקה ומשלים קנס דלמיר ולרבה דאמר לר"מ חידוש הוא שחידשה תורה בקנס מתני' במאי מוקים לה ואמאי לא מוקים לה כר' יעקבא דס"ל צ"י קמא דב"ק (דף נה.) עדים זוממין קנסא הוא דלדידיה לא שמעין דלית ליה מת משלם אלא משמע דאין שום חזק דסבר לוקה לוקה ומשלים אלא רבי מאיר לחודיה: **אלא קסבר עולא** כר' היבא דאיכא **ממונא משלם מילקא** דא ר"מ. וא"ת מנא ליה לשה"ס דלמא בעלמא סבר דמילקא ל"ק וממונא לא משלם והכא דוקא הוא דמשלם ממונא דגלי קרא כדאמרין לעיל (דף נט:) נערה נערה הנערה ואין לומר כמו שפירש ר"ת דאי ס"ל דבעלמא מילקא ל"ק ולא משלם הוה ליה לאוקומי מתני' דמכות (דף יג.) נמי בלחומי נערה ובהתרו זו ומתני' בשלל התרו זו אלא ודאי סבר דבעלמא נמי ממונא משלם ולא ל"ק ולהכי לא הוה מני לאוקומי מתניתין דמכות בלחומי נערה דאין זה דיוק דאיכא למימר דעולא סבר לה כר"ש לקיש דלא צ"י לשנויי כאן בהתרו זו כאלו שלל התרו זו כדאמרין לקמן דאין חילוק לדידיה דלית ליה דחייבי מלקות שוגגין פטורין מן התשלומין זין התרו זו ואי מרבינן לקנס מקרא בלא התרו ה"ה התרו ונראה לר"י דע"כ ס"ל ממונא משלם מילקא לא ל"ק מדמריבין מחד קרא חייבי לאוין ומחד חייבי כריתות דאי בעלמא מילקא ל"ק דלמא חד לחייבי עשה וחד לחייבי לאוין אע"ג דבעלמא לוקה ואינו משלם א' אכל חייבי כריתות לא משום דבעינן אשה שיש בה הויה וכדרבנן דאמרין קדושין תופסין בחייבי לאוין:

הותר מכללו כ"ד דיתן רשות לז"ד להלקותו תאמר בשאר חייבי ממונא כגון קנס דלונס ומפחה שלל הותרו מכללן כ"ד: **אלא גמר מעדים זוממין**. כדכתיב **ממונא**. דכאשר זוממין: **ומלקות**. דלא תענה: **ממונא משלם**. לקמן יל"ק לה בשמעתינן: **שכן אין לריכין התראה**. וענשין בזמיתה או במלקות או בממונא ודין הוא שידונו בחמורה כי איכא תרתי: **ואי ממונא קולא הוא**. אלא שכתב בהן ז' הקל ודין הוא שידונו בקלה: **שכן לא עשו משעה**. אלא כדזכרנו בעלמא מיעשני: **מסרויהו**. כי פרכת מה לחובל בחבירו שכן חייב בחמשה דברים עדים זוממין ויכחו מה לעדים זוממין שכן אין לריכין התראה חובל יוכיח וחזר הדין: תחת

חידוש הוא דבזיבור גרידא מייחייב דלע"ג דעדים זוממין נמי בזיבוריהו מייחייב מ"מ לא הוה חידוש כולי האי דע"י דבורים היה נפסק אכל דמונא שם רע לא איתעבד מעשה דבזבורי אלא ע"י עדים וכן משמע לקמן (דף נה:) דאפילו עדים זוממין קנסא אין לוקה ומשלים קנס דלמיר ולרבה דאמר לר"מ חידוש הוא שחידשה תורה בקנס מתני' במאי מוקים לה ואמאי לא מוקים לה כר' יעקבא דס"ל צ"י קמא דב"ק (דף נה.) עדים זוממין קנסא הוא דלדידיה לא שמעין דלית ליה מת משלם אלא משמע דאין שום חזק דסבר לוקה לוקה ומשלים אלא רבי מאיר לחודיה: **אלא קסבר עולא** כר' היבא דאיכא **ממונא משלם מילקא** דא ר"מ. וא"ת מנא ליה לשה"ס דלמא בעלמא סבר דמילקא ל"ק וממונא לא משלם והכא דוקא הוא דמשלם ממונא דגלי קרא כדאמרין לעיל (דף נט:) נערה נערה הנערה ואין לומר כמו שפירש ר"ת דאי ס"ל דבעלמא מילקא ל"ק ולא משלם הוה ליה לאוקומי מתני' דמכות (דף יג.) נמי בלחומי נערה ובהתרו זו ומתני' בשלל התרו זו אלא ודאי סבר דבעלמא נמי ממונא משלם ולא ל"ק ולהכי לא הוה מני לאוקומי מתניתין דמכות בלחומי נערה דאין זה דיוק דאיכא למימר דעולא סבר לה כר"ש לקיש דלא צ"י לשנויי כאן בהתרו זו כאלו שלל התרו זו כדאמרין לקמן דאין חילוק לדידיה דלית ליה דחייבי מלקות שוגגין פטורין מן התשלומין זין התרו זו ואי מרבינן לקנס מקרא בלא התרו ה"ה התרו ונראה לר"י דע"כ ס"ל ממונא משלם מילקא לא ל"ק מדמריבין מחד קרא חייבי לאוין ומחד חייבי כריתות דאי בעלמא מילקא ל"ק דלמא חד לחייבי עשה וחד לחייבי לאוין אע"ג דבעלמא לוקה ואינו משלם א' אכל חייבי כריתות לא משום דבעינן אשה שיש בה הויה וכדרבנן דאמרין קדושין תופסין בחייבי לאוין:

חידוש הוא דבזיבור גרידא מייחייב דלע"ג דעדים זוממין נמי בזיבוריהו מייחייב מ"מ לא הוה חידוש כולי האי דע"י דבורים היה נפסק אכל דמונא שם רע לא איתעבד מעשה דבזבורי אלא ע"י עדים וכן משמע לקמן (דף נה:) דאפילו עדים זוממין קנסא אין לוקה ומשלים קנס דלמיר ולרבה דאמר לר"מ חידוש הוא שחידשה תורה בקנס מתני' במאי מוקים לה ואמאי לא מוקים לה כר' יעקבא דס"ל צ"י קמא דב"ק (דף נה.) עדים זוממין קנסא הוא דלדידיה לא שמעין דלית ליה מת משלם אלא משמע דאין שום חזק דסבר לוקה לוקה ומשלים אלא רבי מאיר לחודיה: **אלא קסבר עולא** כר' היבא דאיכא **ממונא משלם מילקא** דא ר"מ. וא"ת מנא ליה לשה"ס דלמא בעלמא סבר דמילקא ל"ק וממונא לא משלם והכא דוקא הוא דמשלם ממונא דגלי קרא כדאמרין לעיל (דף נט:) נערה נערה הנערה ואין לומר כמו שפירש ר"ת דאי ס"ל דבעלמא מילקא ל"ק ולא משלם הוה ליה לאוקומי מתני' דמכות (דף יג.) נמי בלחומי נערה ובהתרו זו ומתני' בשלל התרו זו אלא ודאי סבר דבעלמא נמי ממונא משלם ולא ל"ק ולהכי לא הוה מני לאוקומי מתניתין דמכות בלחומי נערה דאין זה דיוק דאיכא למימר דעולא סבר לה כר"ש לקיש דלא צ"י לשנויי כאן בהתרו זו כאלו שלל התרו זו כדאמרין לקמן דאין חילוק לדידיה דלית ליה דחייבי מלקות שוגגין פטורין מן התשלומין זין התרו זו ואי מרבינן לקנס מקרא בלא התרו ה"ה התרו ונראה לר"י דע"כ ס"ל ממונא משלם מילקא לא ל"ק מדמריבין מחד קרא חייבי לאוין ומחד חייבי כריתות דאי בעלמא מילקא ל"ק דלמא חד לחייבי עשה וחד לחייבי לאוין אע"ג דבעלמא לוקה ואינו משלם א' אכל חייבי כריתות לא משום דבעינן אשה שיש בה הויה וכדרבנן דאמרין קדושין תופסין בחייבי לאוין:

חידוש הוא דבזיבור גרידא מייחייב דלע"ג דעדים זוממין נמי בזיבוריהו מייחייב מ"מ לא הוה חידוש כולי האי דע"י דבורים היה נפסק אכל דמונא שם רע לא איתעבד מעשה דבזבורי אלא ע"י עדים וכן משמע לקמן (דף נה:) דאפילו עדים זוממין קנסא אין לוקה ומשלים קנס דלמיר ולרבה דאמר לר"מ חידוש הוא שחידשה תורה בקנס מתני' במאי מוקים לה ואמאי לא מוקים לה כר' יעקבא דס"ל צ"י קמא דב"ק (דף נה.) עדים זוממין קנסא הוא דלדידיה לא שמעין דלית ליה מת משלם אלא משמע דאין שום חזק דסבר לוקה לוקה ומשלים אלא רבי מאיר לחודיה: **אלא קסבר עולא** כר' היבא דאיכא **ממונא משלם מילקא** דא ר"מ. וא"ת מנא ליה לשה"ס דלמא בעלמא סבר דמילקא ל"ק וממונא לא משלם והכא דוקא הוא דמשלם ממונא דגלי קרא כדאמרין לעיל (דף נט:) נערה נערה הנערה ואין לומר כמו שפירש ר"ת דאי ס"ל דבעלמא מילקא ל"ק ולא משלם הוה ליה לאוקומי מתני' דמכות (דף יג.) נמי בלחומי נערה ובהתרו זו ומתני' בשלל התרו זו אלא ודאי סבר דבעלמא נמי ממונא משלם ולא ל"ק ולהכי לא הוה מני לאוקומי מתניתין דמכות בלחומי נערה דאין זה דיוק דאיכא למימר דעולא סבר לה כר"ש לקיש דלא צ"י לשנויי כאן בהתרו זו כאלו שלל התרו זו כדאמרין לקמן דאין חילוק לדידיה דלית ליה דחייבי מלקות שוגגין פטורין מן התשלומין זין התרו זו ואי מרבינן לקנס מקרא בלא התרו ה"ה התרו ונראה לר"י דע"כ ס"ל ממונא משלם מילקא לא ל"ק מדמריבין מחד קרא חייבי לאוין ומחד חייבי כריתות דאי בעלמא מילקא ל"ק דלמא חד לחייבי עשה וחד לחייבי לאוין אע"ג דבעלמא לוקה ואינו משלם א' אכל חייבי כריתות לא משום דבעינן אשה שיש בה הויה וכדרבנן דאמרין קדושין תופסין בחייבי לאוין: